STICUSA KNIPSELKRANT 207

Sticusa berichten

Eind juli ontving Sticusa de Beurs- en Nieuwsberichten van 23 mei 1988 t/m 2 juli 1988. Wellicht zitten er bij deze knipsels toch nog enkele die uw interesse kunnen wekken.

AR

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN
Woensdag 25 mei 1988

Poster hulpmiddel

ACTIE OM LEERKRACHTEN TE MOTIVEREN SCHOOL MEDIATHEEK TE BENUTTEN

WILLEMSTAD -- De Schoolmediatheek samen met de schooladviesdienst Sedukal ondernemen dezer dagen allerlei activiteiten om leerkrachten te motiveren gebruik te maken van de Schoolmediatheek. Hiertoe heeft de Schoolmediatheek, een afdeling van de Openbare Bibliotheek van Curaçao, bijvoorbeeld een poster uitgegeven. De nieuwe onderwijsgedeputeerde Eduardo Dito Mendes de Gouveia heeft op maandag officieel die poster overhandigd aan vertegenwoordigers van het St. Joriscollege en wel omdat het die school is geweest, waar de foto voor de poster werd gemaakt.

De leuze op de poster luidt (vanuit het Papiamentu in het Nederlands vertaald): 'Met een boek in de klas en thuis, genieten en bereiken mijn leerlingen en ik meer. Daarom benut ik als verantwoordelijke meester de Schoolmediatheek. Doe jij dat ook?'

Lezen

Het doel van de poster is behalve benutten van de schoolmediatheek te bevorderen, lezen te stimuleren.

Bij de officiële overhandiging van de poster waren leerlingen en leerkrachten van het St. Joriscollege aanwezig en enkele functionarissen van de Openbare Bibliotheek, evenals van de schooladviesdienst Sedukal. Het programma bestond uit het volkslied, een welkomstrede van het hoofd Chali de Windt van de school, een toespraak van gedeputeerde Mendes de Gouveia, woordspel en liedjes met het boek als thema, gepresenteerd door de leerlingen.

In de loop van de komende weken gaat de Schoolmediatheek de posters verdelen over de basisscholen, de scholen voor voorbereidend en bijzonder onderwijs. Deze poster is een onderdeel van de serie aktiviteiten die de Schoolmediatheek samen met de schooladviesdienst Sedukal ondernemen om schoolmeesters te motiveren gebruik te maken van de Schoolmediatheek.

WILLEMSTAD -- Direktrice Rosemary de Paula (links op de foto) van de Openbare Bibliotheek was ondermeer aanwezig bij de officiële overhandiging van de poster om de aktiviteit lezen te bevorderen door de nieuwe onderwijsgedeputeerde Eduardo Dito Mendes de Gouveia bij het St. Joriscollege, waar de foto voor de poster werd gemaakt.

DE BEURS
Maandag 23 mei 1988

WILLEMSTAD -- Tijdens een plechtigheid zaterdagavond in het gebouw van de Sociedad Bolivariano op Scharloo, werd de heer Dr. Roberto H. Palacios door het bestuur van de Stichting Pedro Luis Brion gehuldigd. Deze huldiging hield verband met het feit dat Dr. Palacios de eervolle benoeming heeft gekregen van Direktor General van bibliotheek, documentatie en archief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Venezuela. Dr. Palacios is ook lid van de Stichting Pedro Luis Brion. Op de foto: Dr. Robert Palacios (midden) ontvangt een plaquette uit handen van de bestuursleden mevrouw Luisa van der Linde Helmyr en de heer Sidney Ritter.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN Vrijdag 27 mei 1988

WORDT IN NEDERLAND DOOR DE KLM ZO GETROUW MOGELIJK GERESTAUREERD:

CURACAO NEEMT TIJDELIJK AFSCHEID VAN DE "SNIP"

WILLEMSTAD – Tijdens een korte plechtigheid bij de Technische Dienst van de ALM, waar de "Snip" enkele jaren onderdak heeft gehad, werd op donderdag, 26 mei op symbolische wijze afscheid genomen van dit legendarische vliegtuig.

Op 15 december 1934 vertrok de Fokker F XVIII PH-AIS Snip,, speciaal uitgerust met extra brandstoftanks van Schiphol. De bemanning bestond uit gezaghebber J.J. Hondong, co-pilot J.J. van Balkom, boordwerktuigkundige L.D. Stolk en radio telegrafist S. van der Molen. Via Marseille, Alicante, Casa Blanca, Porto Priata, Paramaribo en Caracas bereikten zij op 22 december Curacao.
De reisduur was 8 dagen, de vliegtijd 54 uur 27 minuten, de gevlogen afstand 10490 km.

Van het vliegtuig is voornamelijk de Cockpit en de motor bewaard gebleven. Dit gedeelte van de Snip wordt door de KLM Technische Dienst op Schiphol kosteloos in eigen beheer zo getrouw mogelijk gerestaureerd. De Fokker vliegtuigfabriek en de Anthony Fokkerschool in Den Haag geven waar mogelijk en nodig advies.

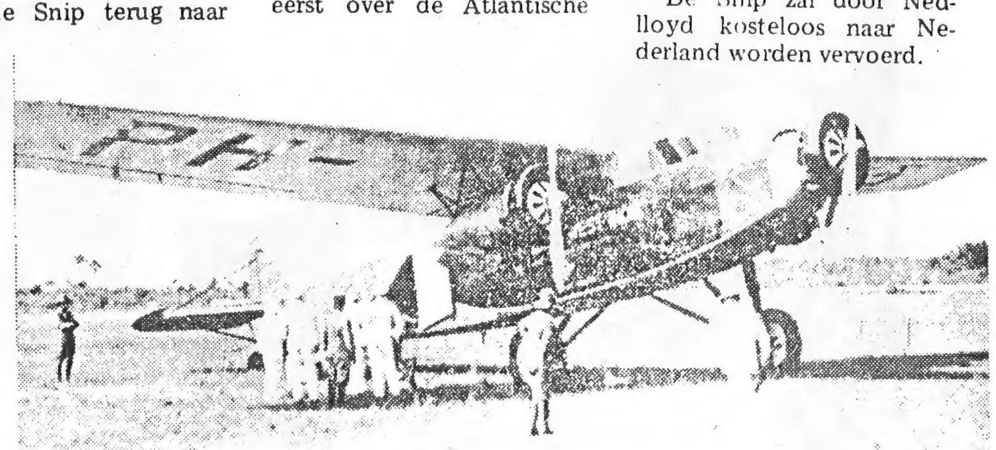
Op dit moment is de oude cockpit welke jaren in de tuin van het Curacaosch Museum heeft gestaan door weer en wind in slechte conditie geraakt.
Na restauratie, welke — 5.000 manuren zal kosten, komt de Snip terug naar Curacao en krijgt dan een speciale plaats in het Curacaosch Museum.

Het Bestuur van het Museum heeft ingestemd met het plan van de KLM voor de restauratie van de Cockpit en e.e.a. is dan ook contractueel vastgelegd. De restauratie zal ongeveer 3 jaar in beslag nemen.

De overblijfselen van de Snip hebben een historische waarde voor het Eiland Curacao. De KLM vloog met de Snip voor het eerst over de Atlantische Oceaan richting Curacao. Op deze wijze werden de beide koninkrijksdelen via de lucht met elkaar verbonden. Voor vele van de bewoners van Curacao ligt nog vers in het geheugen dat op 22 december 1934 de Snip landde.

Tegenwoordig wordt de afstand van — 10.000 km door de KLM dagelijks afgelegd met de moderne DC 10 en B747 vliegtuigen in nog geen 10 uur vliegtijd.

De Snip zal door Nedlloyd kosteloos naar Nederland worden vervoerd.

WILLEMSTAD — De "Snip", het eerste vliegtuig dat de vlucht tussen Amsterdam en Curacao uitvoerde. De reisduur was 8 dagen, de vliegtijd 54 uur en 27 minuten, de gevlogen afstand: 10.490 kilometer.

2

Volkskrant lukt het unieke:

MARUGG-FOTO EN INTERVIEW

WILLEMSTAD - In een pagina groot artikel van Cees Zoon, in de Volkskrant van 20 mei, staat Tip Marugg, Curacaosche schrijver van ondermeer het voor de AKO-literatuurprijs genomineerde "De morgen loeit weer aan" voor het eerst in tientallen jaren toe dat er van hem weer een foto gemaakt wordt en verteld wordt waarover hij met de Volkskrantmedewerker heeft gesproken. In helder en beeldend taalgebruik schetst Zoon "de dunste schaduw van het eiland", zoals Chris Engels Tip Marugg ooit noemde. "De hermiet van Pannekoek", is een andere bijnaam van Marugg. "Dat is een mythe en dat moet vooral zo blijven", aldus Marugg in de Volkskrant.

"Ik leef teruggetrokken. Ik bemoei me niet met de mensen en heb liever dat ze zich niet met mij bemoeien. Maar dat kan niet op een eiland waar iedereen iedereen kent. Als ik af en toe naar de stad ga om inkopen te doen, kom ik te veel bekende gezichten tegen: hé, hoe gaat het, ik heb je al drie jaar niet gezien. En de mensen hier moeten elkaar altijd zo nodig omhelzen, je kunt niet gewoon een hand geven".

Marugg klaagt steen en been over de lieden die zijn kluizenaarschap negeren. Hij heeft zijn draai gevonden in het huis op landgoed Pannekoek en wil niet gestoord worden. Vooral publiciteit haalt hem uit zijn ritme, waardoor hij soms twee of drie weken niet kan schrijven: "Dan zit ik hier maar te zitten en te drinken". Hij beseft dat hij door boeken te publiceren erom vraagt. "Maar het liefst zou ik iets schrijven, het aan vijf of zes vrienden laten lezen en dan voorgoed in de kast opbergen. Dat zou voor mij vldoende zijn. Natuurlijk is het leuk dat ik lovende recensies krijg en ben genomineerd voor die prijs. Maar dat hele AKO-gedoe vind ik vreselijk".

Interviews heeft hij altijd geweigerd en weigert hij nog steeds, aldus Cees Zoon. Die heeft uiteindelijk toch Maruggs vertrouwen weten te winnen: eerst gaf Marugg toestemming voor een beschrijving zonder interview-vorm, "want dan klinken mijn woorden zo gewichtig".

Zoon: "Geen interviews en vooral geen foto's. Bij mijn tweede bezoek haalt hij het laatste nummer van Time te voorschijn en laat een foto zien van de Amerikaanse schrijver Salinger: betrapt door een fotograaf terwijl hij wat sullig een supermarktwagentje voortduwt. Salinger, de beroemdste kluizenaar-schrijver van onze eeuw, besloot decennia geleden dat de wereld niets met hem te maken heeft en hem derhalve met rust dient te laten. Een man naar mijn hart, merkt Tip Marugg op.

Van Marugg zelf zijn al in geen vijfentwintig jaar foto's gemaakt. Ik zeg hem dat dit me het moment lijkt daar iets aan te doen. Hij denkt lang na, vraagt: "Moet het echt?", peinst en drinkt een tijd in stilte, en zegt dan resoluut: "Nee, ik doe het niet". Bij de volgende ontmoeting kom ik op het onderwerp terug: anders moet de krant weer die oude foto van 25 jaar geleden plaatsen of wachten op zo'n stiekem Salinger-portret. "Ik zie geen enkele reden waarom de lezers zouden moeten weten hoe ik eruit zie. Als jij een artikel in de krant schrijft, zet je toch ook je foto er niet bij? Dat zou je toch ook belachelijk vinden?" Punt voor de schrijver: Ander onderwerp".

Later, het is imiddels diep in de nacht geworden, bedenkt Marugg een compromis: een foto mag, maar alleen als Cees Zoon er ook op staat en zal zweren dat hij zichzelf later niet van de foto zal knippen: "Zit er een zelfontspanner op dat toestel? Dan mag je één foto maken van ons samen. Als jij zo gek bent die foto in de krant te zetten, dan vind ik het goed".

Zoon vervolgt met een beschrijving van de weg naar Westpunt, richting Pannekoek, en van de tuin en het huis van Marugg. De Volkskrant:

"64 jaar is Tip Marugg nu. Een lange, extreem magere man. De dunste schaduw van het eiland, noemde de dichter-arts Chris Engels hem ooit. Een spits gezicht met scherpe vogelogen. Het zwarte haar strak achterover gekamd. Een man die zich goed verzorgt: vrolijk hemd, broek scherp in de vouw, bruine eren slippers aan de voeten. Blank, "maar in Nederland zouden ze me een Indo noemen".

Tip Marugg begon met schrijven tijdens zijn diensttijd:

"Op zijn achttiende werd hij letterlijk de school uitgesleept om zijn dienstplicht te vervullen. Het was oorlog en hij moest met andere soldaten het eiland "bewaken", op de uitkijk naar onderzeeërs. Nu viel er op de Antillen weinig uit te kijken en te bewaken, zodat hij alle tijd had om een begin met het schrijven te maken. Zijn eerste gedichten verschenen in De Stoep, het legendarische literaire blad van Chris Engels".

Daarna trad hij in dienst bij de Shell om het personeelsblad "De Passaat" te maken, nu niet bepaald het leukste wat hij zich bedenken kon, zo blijkt uit het artikel. Hij nam op zijn 47ste ontslag, had genoeg

Vervolg p. 4

De eerste foto van Tip Marugg in ruim 25 jaar.

van het maken van "vreselijke artikelen over de meest onzinnige onderwerpen".

Een belangrijke plaats in zijn leven nemen de vier honden in, die, precies als in "De morgen loeit weer aan" met overleg en gescheiden van elkaar moeten worden gelucht, de drank en de nacht. Zoon:

"'s Nachts is het hier doodstil", zegt Tip Marugg. "Daarom blijf ik zo lang op, leef ik op een tijd dat gewone mensen slapen". Gewoonlijk neemt hij plaats op de stoep voor het huis en staart urenlang de zwarte nacht in. Zo voelt hij zich op zijn gemak.

"Afschuw van licht" noemde hij zijn verzamelde gedichten. "In het donker kun je beter in jezelf kijken. Maar ik geef ook de voorkeur aan de nacht omdat licht dingen blootlegt die ik liever verborgen houd, ook voor mezelf. In het licht zie je jezelf te scherp, zie je dingen die ik niet wil weten. Ik geef toe, het is vluchtgedrag, ik ontvlucht mensen en dingen. Het is een laffe daad, er is niets heldhaftigs aan".

De drank leerde hij al op jonge leeftijd kennen, ook doordat hij uit een familie komt waarin veel werd gedronken. Marugg: "Een kerel hoort te zuipen, vond mijn vader. Op Curaçao wordt veel gezopen. Maar wat moet een man hier anders doen? Er is absoluut niets te doen op dit eiland".

Zonder alcohol kan een mens niet nadenken, vindt Tip Marugg. Hij drinkt consistent, werkt toe naar dat ene moment in zijn dronkenschap waarop hij de dingen helderder ziet. "Ik ben niet gelovig, daarom drink ik. Je moet ergens houvast aan hebben". Collega-schrijver Boelie van Leeuwen zei eens tegen hem: "Iemand die zo drinkt als jij, moet daar een goede reden voor hebben". Die begrijpt het duidelijk niet: "Ik geloof het omgekeerde een volwassen man die niet drinkt, moet daar een heel goede reden voor hebben", aldus de Volkskrant.

Al zijn er niet meer dan drie boeken verschenen van Tip Marugg, plus een gedichtenbundel, hij schrijft veel en gooit ook veel weg. Er ligt een 400 pagina's tellende roman, die hij schreef vóór "De morgen loeit weer aan", maar dat boek vindt hij zelf niet goed genoeg voor publicatie. Zijn laatste boek is niet "zijn testament", zoals al wel is opgemerkt, want Marugg is al weer bezig aan een nieuw boek. Het eerste hoofdstuk mag Zoon lezen, evenals een paar lange verhalen. Cees Zoon vertelt:

"Dagenlang kan hij driftig op zoek zijn naar het juiste woord. 'Mijn taalgebruik is wat archaïsch', zegt hij. "Zou het boek ook zo positief zijn ontvangen, als het door een Nederlander was geschreven?"

De schrijver is oprecht verbaasd over het succes van De morgen loeit weer aan: "Het is toch zo'n somber boek". De roman loopt uit op een visioen van de complete vernietiging van het Latijns-Amerikaanse continent, gevolgd door het wegzinken van de Antillen in de Caribische Zee. Gelooft hij echt in de ondergang van de wereld? "Ja, hoe zou je anders kunnen denken? Overal op de wereld is het mis. En de politiek stelt niets voor: alleen de corrupten doen er nog aan mee, alle goeden zijn eruit gestapt".

De eilandbewoners lijken zich weinig aan te trekken van de bijbelse profetieën die Marugg over hen uitstort. Hij kan daar wel in komen: "Op Curaçao leest niemand. Iemand die schrijft vinden ze hier gek, niet normaal. Dat is natuurlijk ook zo, ze hebben gelijk. Een normale man schrijft geen boeken, die werkt op het land of in de fabriek", zo besluit het artikel in De Volkskrant.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN — Maandag 30 mei 1988

BINNENKORT IN BIBLIOTHEEK

PNA maakt video's over boomsoorten op Curacao

WILLEMSTAD -- In samenwerking met Corry van Heyningen heeft de Padvindersvereniging Nederlandse Antillen (PNA) een aantal televisieprogramma's gemaakt over de verschillende boomsoorten op Curaçao en Bonaire. Deze opnames zijn gemaakt in het kader van het Internationale jaar van de jeugd en het hieraan verbonden Curacaose project "Planta awe, lo bo tin sombra mayan" waarmee de padvindersvereniging in 1985 begon. Vanavond kunnen de leden van de vereniging de video-opnames bekijken waarna ze worden aangeboden aan de afdeling Mediatheek van de Openbare Bibliotheek zodat het publiek kennis kan nemen van het belang van bomen voor de wereld.

In een persbericht, uitgegeven door de Padvindersvereniging, wordt een korte uiteenzetting gegeven van de inhoud van de programma's

Het gaat hier om acht programma's waarvan de eerste een algemeen beeld geeft van het belang van bomen voor de wereld. In het tweede programma gaan de samenstellers in op de geschiedenis van de bomen op Curacao en Bonaire. De derde tot en met de zevende aflevering gaan over inheemse en geimporteerde bomen. Onder inheemse bomen worden onder anderen gerekend de Kibra Hacha, Indju, Dividivi, Karawara Spaño, Boonchi di Kabai, Mangel Tan, Hoba en Shimaruku. Mango, Mispel Mata Raton, Barba di Yonkuman en Kapok zijn enkele van de geimporteerde bomen. De achtste en tevens de laatste aflevering behandelt de relatie natuur, bomen en mens.

De padvindersvereniging besloot de banden te maken omdat zij van mening was dat het grote publiek niet werd bereikt met het project "planta awe, lo bo tin sombra mayan". Dit project bestond uit het planten van zaadjes en het verzorgen van de boompjes nadat de zaden waren uitgekomen. Dit werd gedaan door de leden van de vereniging. Later werden de kleine bomen aangeboden aan de kinderen in de buurt, vriendinnen en aan Stinapa voor het creeëren van een bos in het Christoffelpark. Ook de gezaghebber kreeg een aantal Kibra Hacha bomen in de tuin. Met dit project wilde de vereniging de [illegible]gd bewust maken van het belang van planten en bomen. Omdat slechts een kleine groep betrokken was bij dit project, werd Corry van Heyningen benaderd voor het maken van de video-opnames. De opnames zijn gefinancierd door de OKSNA: Ex-gedeputeerde Angel Salsbach en Bunchi Romer waren verantwoordelijk voor de tekst en het gebruik van goed Papiamentu terwijl de programma's werden ingesproken door Jenny Fraai. Verder hebben onderanderen Walter Bakhuis van Stinapa, Gerard van Buurt van de LVV, Richard Doest van Soltuna en Sidney Jansen van Milieubeheer hun medewerking verleend.

PAALMAN MAAKT NAMEN KUNSTENAARS BEKEND

Wie doen er mee?

(DOOR MARJO NEDERLOF)

WILLEMSTAD -- Hij heeft onder de plaatselijke kunstenaars voor nogal wat opschudding gezorgd. Op voorstel van de in Rotterdam wonende Curaçaose kunstenaar Anton Vrede (vorig jaar te zien in het Curaçaose Museum en het Plaza Hotel), en met financiële steun van Sticusa, het ministerie voor Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de gemeente Schiedam, organiseert Hans Paalman, directeur van het Gemeentemuseum Schiedam, een tentoonstelling van Arubaanse en Antilliaanse kunst. De expositie zal vanaf half december een maand lang te zien zijn in zijn museum en Paalman kwam drie weken lang hierheen om te kijken naar hetgeen hier gemaakt is om ter plekke het werk te selecteren. "Het moet een goede tentoonstelling worden," zegt hij, "Het moet een goed beeld geven van hetgeen hier gemaakt wordt èn het moet zo goed zijn, dat er geen slechte kritieken komen. Dat is zinloos, dat slaat de deur dicht."
Dat betekent dat Paalman een strenge selectie moest toepassen. Hoe heeft hij dat gedaan, wie werden uitgekozen, wat zijn zijn ideeën over de ontwikkeling van de musea op de Antillen en Aruba, en bestaat er zoiets als Antilliaanse kunst?

Om met dat laatste te beginnen: "Nee, niet als je zoiets bedoeld als "de Hollandse school" of "Italiaans werk". Daarvan is in deze tijd helemaal geen sprake meer, er is ook geen typisch eigentijdse Nederlandse schilderkunst. In die zin is ook geen Antilliaanse schilderkunst. Wel kun je spreken over werk waarvan je ziet en voelt dat het hier is ontstaan, door het kleurgebruik, lichtweergave, de vormen die hier te zien zijn en door de manier waarop het ruwe en droge landschap beeldend is verwerkt."

Bij het uitzoeken van het werk is hij dan ook niet zozeer uitgegaan van wat iemands achtergrond is (hier geboren of niet, lang of kort hier, academisch opgeleid of juist niet), maar van het getoonde werk: zegt het iets over deze door verschillende culturen gevoede maatschappij. Daarbij gaat zijn voorkeur uit naar wat hij noemt "abstract-duidend" werk. Zo moet hij niet veel hebben van gladpolijst keramiek, of decoratieve vogeltjes, maar is hij heel enthousiast over het abstract-expressionistische werk van Agnes Kersten (een Nederlandse kunstenares die nu anderhalf jaar hier woont en die met huid en haar in het Curaçaose landschap is gedoken), "de heel bijzondere miniatuurtjes" van Ellis Juliana, de "bijna oerige beelden van Nel en Norva Simon", het "prachtige werk, een heel hoog niveau" van Stan Kuiperi, "internationaal" werk van Ronald Richardson. Hij heeft in de drie weken dat hij op de eilanden was honderden schilderijen en beeldhouwwerken bekeken, musea en privé-collecties gezien, tientallen kunstenaars in hun ateliers opgezocht en met zeer veel autoriteiten gesproken. Uiteindelijk heeft dat geleid tot het uitkiezen van zeven Arubaanse, vijftien Curaçaose kunstenaars en vijf kunstenaars van St. Maarten. Van hen zullen, afhankelijk van de grootte van het werk, vier tot acht werken per persoon getoond worden in de vier grote zalen (negen bij twintig meter groot) en de aula van het Schiedamse museum. De tentoonstelling, die half december geopend moet worden, zal ook aandacht besteden aan Antilliaanse literatuur, door onder andere een "leestafel" samen te stellen, lezingen te geven en misschien ook videopresentaties te laten zien. Het is overigens niet de eerste keer dat Paalman een dergelijke, breed opgezette tentoonstelling organiseert. (Andere keren heeft hij drie, vier verschillende kleinere tentoonstellingen tegelijkertijd en een tentoonstelling blijft meestal nooit langer dan een maand). Paalman, een vriendelijke maar besliste vijftiger met een grijs baardje, "zit" nu ruim vijfentwintig jaar in de kunst. Belangrijkste van de tentoonstelling Arubaanse en Antilliaanse kunst (hij zoekt nog naar een goede titel) is get niveau.

Schildersdrift

"In Nederland heeft men toch een beetje het idee dat Zuid-Amerikaanse beeldende kunst overwegend primitief is, een beetje klungelig. Met de huidige competitiestrijd tussen kunstenaars in Nederland dreigen de Antilliaanse en Surinaamse kunstenaars een beetje buiten de boot te vallen, omdat hun werk vaak niet erg aansluit bij de smaak van het Nederlandse publiek.
Juist daarom wil ik nu een heel goede tentoonstelling brengen, waar ik volledig achter kan staan." aldus Paalman. Dat er mensen worden afgewezen is onvermijdelijk, niet iedereen die aardig schildert maakt kunst.

"Ik vind het heel vervelend om te moeten zeggen: hij wel en jij niet," zegt hij. "En je hoeft daarbij ook niet iemands kop af te slaan maar ik moet natuurlijk wel eerlijk blijven. Dat doe ik in Nederland ook. Als ik, van werk waar ik helemaal niets in zie, zeg dat ik het wel aardig vind, wek ik bij de kunstenaar bepaalde verwachtingen."
Voordat hij hierheen kwam stond voor hem al vast dat het werk van Nepomuceno, Olario en Ocalia in elk geval vertegenwoordigd moest zijn, de "godfathers" van de Antilliaanse kunst.

"Nepomuceno" is heel bijzonder," vindt Hans Paalman,
"Ik verwacht daar veel van. Werk van Ocalia is wel eens eerder in Nederland te zien geweest, maar nooit eerder in een museale context van de godfathers van de

zie verder p. 6

ROSEMARIE ALLEN NAAR CONGRES AMERIKANISTEN

WILLEMSTAD - Van 4 t/m 8 juli wordt in Amsterdam het "46th International Congress of Americanists" gehouden. Dit congres wordt om de twee jaar gehouden en is een belangrijk trefpunt voor wetenschapsbeoefenaars op het gebied van de archeologie, de antropologie en historie om hun onderzoekresultaten onder een breder publiek te presenteren.

Middels de werkgroep RANA (Religie Aruba-Nederlandse Antillen) zijn mevrouw drs. Rosemarie M. Allen van het Archeologisch Instituut Nederlandse Antillen en enkele andere wetenschapsbeoefenaars uit de Nederlandse Antillen uitgenodigd voor deelname aan dit congres.

Drs. Allen zal op het congres een paper presenteren getiteld: "Catholicism and Folkculture in Curaçao; a Dialectical Process". In haar paper analiseert zij de rol die de Rooms Katholieke Kerk heeft gespeeld in het cultureel proces van de lokale bevolking, uitgaande van een antropologische definitie van het begrip cultuur.

De reiskosten naar Nederland en terug, alsook de inschrijfkosten worden door STICUSA vergoed.

Gezien het belang van dit congres heeft de Minister van Onderwijs, de heer E.A. Woodley, M.A., tijdens de vergadering van de Raad van Ministers, gehouden op dinsdag, 31 mei 1988, het voorstel gedaan drs. R.M. Allen van 3 t/m 9 juli 1988 een dienstreis naar Nederland op te dragen, teneinde haar in staat te stellen aan het congres deel te nemen.

De Raad is hiermede akkoord gegaan.

Antilliaanse kunst. Wat Nepomuceno deed met blik kun je nu doortrekken naar het autobumperwerk van Yubi Kirindongo."

Behalve het werk van de godfathers en van diegenen die daar een beetje tegenaan leunen, zoals Ruby Bute en Mosera, wordt de aandacht ook gericht op landschappelijke- en sfeerbeelden. Vertegenwoordigers daarvan zijn bijvoorbeeld de ingetogen muzikanten van Wilson Garcia en de rotsformaties van Mirto Nicholaas. Tegenover het werk van Garcia wil hij de schilderdrift van Jean Kirigori zetten:

"Ik heb van Jean vier grote doeken uitgekozen. Ze heeft heel goed en slecht werk gemaakt, maar ik ben mij er wel van bewust dat iemand die het geld heeft om veel en goed materiaal te kopen altijd een voorsprong heeft op mensen als Jean, die een paar tubes verf en drie kwasten hebben. Ondanks die materiële handicap heeft Jean een enorme gedrevenheid en een geweldige schildersdrift. Haar wezen zie je in haar schilderijen."

Hoewel hij een duidelijke voorkeur heeft voor niet-figuratief werk, is ook deze in de expositie opgenomen. Zo gaat van José Capricorne in elk geval een deel uit de serie Bida na coló mee, misschien aangevuld met de gedichten die Carel de Haseth daarbij maakte. Ook komen er een paar olie's uit de serie. De ongenode bruilofts gast: "Figuratie waar iets mystieks omheen zit, met een voor Nederland heel ongewoon kleurengamma," aldus Paalman. Van Ellen Spijkstra gaan een aantal foto's mee. In gedachten is hij al aan het inrichten: "Die grote beelden van Nel en Norva komen in een heel lichte zaal met een grijze vloer te staan. Hierbij Kuiperi en Agnes Kersten zou heel mooi staan. Maar het hangt ook allemaal van de lichtval af en dat kan ik alleen ter plaatse beoordelen."

Liefdeloos

Behalve datgene waarvoor hij naar de Antillen en Aruba kwam, het werk voor zijn tentoonstelling uitzoeken, is Paalman ook door verschillende mensen benaderd die zijn advies willen hebben op museaal gebied. Zo is hem gevraagd mee te denken over het op te richten museum op St. Maarten en is hij benaderd door Mirto Nicholaas en Evelino Fingal in hun functie van directeur van het Historisch Museum en het Archeologisch Museum op Aruba.

"Het is fantastisch wat die mensen, trouwens beide kunstenaar, met heel weinig middelen weten te bereiken in hun museum. De stukken zijn met zorg tentoongesteld, overzichtelijk en met liefde ingericht. Ze hebben ook educatief een belangrijke taak op zich genomen en hebben een uitgebreid werkprogramma met scholen," vertelt Paalman enthousiast.

Ook zal in de toekomst tussen het Gemeentemuseum Schiedam en de Arubaanse bibliotheek meer contact ontstaan als Paalman educatieve videoprogramma's naar Aruba zal opsturen en gaat adviseren over de opzet van een artotheek. Eenzelfde sfeer trof Paalman aan in het pasgeopende Museo Savonet bij het Christoffelpark: gemotiveerde mensen, met zorg ingerichte ruimtes. Op de vraag of hij ook nog in het Curaçaosch Museum is geweest valt eerst een lange stilte. Heeft hij contact gehad met de directrice, Verele Gehring-Engels?

"Nee," zegt hij. "Ik heb drie keer getracht een afspraak met haar te maken via haar broer, die conservator is in het museum. Volgens hem had ze geen tijd, zat haar agenda vol."

Hij is wel naar het museum geweest.

"Ik kwam er geschokt vandaan," zegt hij geëmotioneerd. "Wat een chaotische zaak. Een volstrekte minachting voor het publiek en voor Antilliaanse kunstenaars door de plaats en wijze van exposeren: boven en onder elkaar in de gangen, geen aanduidingen erbij en wat er wel wordt aangeduid is de ene keer alleen in het Spaans, dan weer alleen Engels en Papiamento, dan weer alleen in het Nederlands zoals bij Doeve, er zit geen enkele lijn in. En dan die maquettes van landhuizen, hoe die geëxposeerd zijn, vreselijk. Ik dacht eerst dat die er zolang even waren neergezet tijdens werkzaamheden, maar dat blijkt de vaste opstelling te zijn: ongelijke dingen, op schragen.... Er kunnen toch sokkeltjes gemaakt worden, zodat je er omheen kunt lopen?" Onbegrijpelijk vindt hij ook dat het museum juist op maandagen gesloten is: de dag dat er cruiseschepen in de stad komen. Even onbegrijpelijk vindt hij de staat waarin het Kindermuseum zich bevindt:

"Ik ben heel verwachtingsvol naar beneden gegaan," zegt Paalman, "Apparaten werkten niet, de wijze van presenteren..... Zowel de schenkers als de Rotary Club zouden eens moeten gaan kijken hoe hun visitekaartje er bij staat! Liefdeloos, dat woord komt veel in mijn verhaal voor als ik het over het Curaçaosch Museum moet hebben. En als je naar Savonet kijkt zie je hoe het wèl kan."

Sceptisch

Toen hij nog in Nederland was heeft hij getracht contact te leggen met het museum, om tot een samenwerkingsverband tussen beide musea te komen. Dat lukte per brief al niet, maar nu hij het museum hier heefr gezien staat hij zeer septisch tegenover verdere uitwerking van dat idee, Hoe dat met de beveiliging moet, hoe de opstelling zal gaan, hij heeft er een hard hoofd in. "Ik heb het ook al gezegd tijdens mijn Cola Debrot lezing aan de UNA: je kunt als museum de gemeenschap niet aan je laars lappen.

Een museum wordt draaiende gehouden met geld vàn de gemeenschap en is vóór de gemeenschap. Je moet een werkprogramma hebben. Ik zeg dit niet alleen omdat ik hier nu weer wegga, als ik hier zou blijven zou ik ook mijn mond opendoen. Deze wijze van presenteren kàn gewoon niet, dit is echt niet te geloven. Ik weet niet hoe dit verder moet, maar het moet maar gauw veranderen."

Met het bestuur van het museum heeft hij overigens wel contact gehad, enkele bestuursleden zijn ook naar zijn lezing gekomen en bij de presentatie van het werk van zo'n dertig Antilliaanse kunstenaars in Gallery '86 (zodat hij naar aanleiding van het daar getoonde werk met kunstenaars afspraken maakte voor atelierbezoek) was ook de wel-enthousiast Doedie Smeets aanwezig, secretaresse van het bestuur van het Curaçaosch Museum.

Tevreden

Ondanks het Curaçaosch Museum toch met een positief gevoel naar huis?

Paalman veert op, een brede glimlach trekt over zijn gezicht: "Ik ben heel enthousiast over het werk dat ik nu heb uitgezocht".

Het is moeilijk voor de mensen die niet zijn gekozen, maar ik ga geen dingen meenemen die ik achteraf toch niet gebruik. Ik hoop dat de kritiek in Nederland verrast zal zijn over "het gezicht" van de Antilliaanse en Arubaanse kunst, want het is een tentoonstelling met niveau geworden. Je voelt dat het werk hier is ontstaan. Ik ga heel tevreden naar Schiedam terug!"

DE BEURS

Donderdag 23 juni 1988

Zanggroep uit Sint Maarten op Curacao

WILLEMSTAD -- De zanggroep afkomstig uit St Maarten, "Deo Gloria Chorale", zal volgende week donderdag naar Curaçao komen en blijven op het eiland tot 4 juli. Deze groep, onder leiding van de dinamische Glenn Richardson, werd opgericht in mei 1982 en heeft als doel het populair maken van klassieke muziek en de bekende "black gospel".

"Deo Gloria Chorale" bestaat uit 54 leden, zowel mannen als vrouwen en presenteert vooral muziek van de bekende componisten: Handel, Vivaldi, Mozart, Van Beethoven, Mendelssohn-Bartholdi en Bach. Er wordt een speciaal programma opgesteld die gepresenteerd wordt in het theater "De Tempel". Entree is vijf gulden per persoon en kaartjes zijn verkrijgbaar bij Dienst Culturele Zaken bij Rignald Yankey.

Sede di Papiamentu heeft taak voltooid

Papiamentse woordenlijst in augustus verkrijgbaar

WILLEMSTAD -- Begin volgend schooljaar kunnen alle leerlingen die Papiaments-les krijgen op school gebruik maken van de nieuwe woordenlijst Papiamentu -Nederlands en Nederlands-Papiamentu. De woordenlijst ligt momenteel bij de drukker die ongeveer een maand nodig heeft om het 240 pagina's tellend boekwerk te drukken. Dat vertelde Sidney Joubert van Sede di Papiamentu vanmorgen aan de Beurs. Twee weken geleden is de woordenlijst "print-klaar" bij de drukker afgeleverd en kon Joubert weer even ademhalen na een intensief karwei waar niet alles van een lijen dakje ging.

Januari vorig jaar kreeg Joubert de opdracht een nieuwe woordenlijst samen te stellen van Papiamentse woorden en hun Nederlandse betekenis. Voor het samenstellen van deze lijst gebruikte Joubert twee andere woordenlijsten met de meest frequent gebruikte Spaanse en Papiamentse woorden. Naar aanleiding van die lijsten en de hulp van verschillende experts op het gebied van het Papiamentu heeft Joubert 213 pagina's volgeschreven. Op de overige pagina's van het 240 pagina's tellend boekwerk geeft Joubert uitleg over het gebruik van de woordenlijst zowel in het Papiamentu als in het Nederlands. Verder is er een overzicht van de geraadpleegde literatuur.

Volgens Joubert bleken er nog verschillende woorden te zijn die noch op de reeds bestaande Spaanse en noch op de Papiamentse woordenlijst voorkwamen, maar toch vrij frequent worden gebruikt, zoals wachtgeld en subsidio. Vooral de laatste tijd worden deze woorden vaak gebruikt. Dat was voor Joubert de reden om deze woorden ook in de lijst te verwerken. Dan waren er woorden die veel in het onderwijs worden gebruikt. Deze woorden kwamen ook niet voor op de bestaande lijsten van frequent gebruikte Spaanse en Papiamentse woorden. Omdat de woordenlijst van Joubert uiteindelijk ook in het onderwijs gebruikt zal worden, heeft hij besloten die woorden toch op de lijst te plaatsen. Het gaat om woorden als evaluashon en rekenen.

Rekenen was een van de woorden waar Joubert wat problemen mee had. Er zijn namelijk een aantal Nederlandse woorden die in het Papiamentu worden gebruikt zoals rekenen, stoel en pen. Joubert stond bij het samenstellen steeds voor de vraag welk woord nou wel en welk woord nou niet in de woordenlijst thuis hoorde.

Ook de standaardisatie bracht Joubert de nodige kopzorgen en heeft hij zich steeds moeten afvragen wat wel en wat niet op de lijst moest worden geplaatst.

Ondanks deze problemen die overigens uitgebreid staan beschreven in de woordenlijst, is het Joubert toch gelukt zijn opdracht te voltooien en werd de lijst twee weken terug bij de drukker op Scherpenheuvel afgeleverd. Afgelopen donderdag heeft Joubert contact opgenomen met de drukker om te gaan of men al is begonnen met het drukken, maar dat bleek nog niet het geval te zijn.

Omdat het woordenboek meer pagina's heeft dan oorspronkelijk de bedoeling was, te weten 40 pagina's meer, moest de drukker eerst goedkeuring krijgen van Komapa voor de extrakosten die hieraan verbonden zijn.

Die goedkeuring is inmiddels binnen en de eerste exemplaren van de nieuwe woordenlijst zal in augustus van de drukpers rollen.

Citco koopt Amigoe

WILLEMSTAD -- De Curaçao International Trust Company (Citco) heeft de aandelen van het Antilliaanse dagblad Amigoe overgenomen, zo werd vandaag uit zeer welingelichte bron vernomen. Noch verkoper (vroegere aandeelhouders) noch koper (Curaçao International Trust Company) wenste dit bericht officieel te bevestigen. De huidige Amigoe-direktie ontkende, noch bevestigde vanmorgen desgevraagd dit nieuws. Bij monde van direktrice Ingrid de Maayer werd slechts kenbaar gemaakt dat Citco al eer van de aandeelhouders van het Nederlandstalige dagblad Amigoe was en er nog niets officieels is. Zij is bovendien van oordeel dat het nog niet opportuun, evenmin relevant is, om via kranten aandeelhouders van dagbladen bekend te maken.

Een zekere Lieuw, die zich de secretaris van aandeelhouder en President-Commissaris Jacky Voges noemde, gaf vanmorgen telefonisch te kennen dat Voges geen inlichtingen hieromtrent wenst te verschaffen. "Lees daarvoor vanmiddag maar de Amigoe", luidde zijn advies.

Ook Citco Trustcompany-direkteur Robert Voges was vanmorgen onbereikbaar voor commentaar. Van Citco public relations zijde werd wel vernomen dat de Amigoe-direktie de aangewezene is dit bericht al dan niet te bevestigen. Amigoe-direktrice Ingrid de Maayer verzekerde vanmorgen dat hoe het ook zij, noch de direktie, administratie of redaktie van de Amigoe door de overname van het bedrijf wezenlijk zal veranderen. De aandelen van het dagblad Amigoe zijn de laatste jaren herhaalde malen in andere handen overgegaan.

President-commissaris Voges heeft het personeel van het dagblad vanmorgen persoonlijk op de hoogte gesteld van de overname.

EERBETOON AAN ACTRICE

WILLEMSTAD --Niet alleen in zang, dans en de showwereld weet zij boven anderen uit te steken. Ook op het gebied van theater en film blinkt ze uit, mede vanwege haar voortreffelijk acteertalent. Zij is actrice Rina Penso, aan wie Netherlands Antilles Jaycees op 2 en 3 juli 1988 een eerbetoon uitbrengt via een groots opgezette culturele show en gala avond in het nationaal theater Centro Pro Arte. Kaarten hiervoor zijn verkrijgbaar bij de boekhandels à raison van vijftien gulden per persoon.

Actrice Rina Penso met uitzonderlijk acteertalent werd geboren op 26 oktober (jaar? Ra, ra, ra) en ontving al diverse keren een prijs voor de beste actrice, terwijl zij voor haar veelzijdige verdiensten in 1972 de onderscheiding de Gouden Medaille van de koningin kreeg, evenals de Cola Debrot culturele prijs in 1982 van het eilandgebied Curaçao.

Theater

Zij ging naar het Sint Martinus Gesticht in Otrabanda waar ze de Mulo behaalde. Daarna ging ze werken bij de Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister, die toentertijd in de Curacaostraat gevestigd was. Ze werkte daar gedurende veertig jaar, tot aan haar pensioen toe.

Haar artistieke carrière ving al aan sinds de schooltijd. Zo was zij in die tijd actief in het Theater Brion. Ook maakte ze deel uit van een koor van juffrouw Sprockel, dat in het Roxy Theater optrad samen met het Philharmonisch Orkest van Shon Dodo Boskaljon.

In het theaterstuk 'Laiza Poroko Sushi' personificeerde zij een vrouw van 65 jaar. Sindsdien was ze elk jaar betrokken bij het een of andere toneelstuk van Nederlandse regisseurs. Na het theaterstuk Maribel richtte ze samen met andere acteurs een toneelgroep op. Zodoende aanschouwde de zo bekend geworden Thalía op 17 januari 1967 het licht.

Actrice Rina Penso trad op in verschillende toneelstukken, onder anderen 'Kani mi, pa mi kani bo', 'Rebeldía', 'Gai bieu ta traha sopi sterki' en 'Porta Será'.

Internationale festivals

Aan het internationale festival "Daily Journal" te Caracas nam ze gedurende drie achtereenvolgende jaren deel. Groepen die daaraan meededen, waren Amerikanen woonachtig in Caracas, Valencia, Maracaibo en Maracay in Venezuela, Amerikanen woonachtig in Puerto Rico, Costa Rica en andere landen in de regio. Tijdens die wedstrijd wist ze de prijs voor de beste actrice in de wacht te slepen met het theaterstuk "Sorry wrong number" in het jaar 1972. Vier jaar later werd ze tijdens een internationaal festival op Aruba bekroond met wederom de prijs voor de beste actrice. Zij participeerde aan dat festival met het werk "The Typists".

Samen met een professionele Venezolaanse groep trad ze op in het stuk "El delito en la isla de las cabras", waarvan de premiere op Curaçao met succes plaatsvond. In de toneelgroep Studio nam ze deel aan het stuk 'De Meiden' van regisseur Ronny Sillé. Met het werk 'Un anochi largu' maakte ze een tournee in Nederland. Dat stuk boekte enorm succes.

Radio, film en zang

Ze maakte deel uit van een uitmuntende 'Los artifices de la vida" die presentaties verzorgde via de radio, onder anderen 'Cleopatra'. Andere radiowerken waaraan ze deelnam, betroffen: 'Lorna mi yu ku mi', geschreven door de wijsheer Luis Daal en 'Marilyn', geschreven door Beti Doran.

De eerste film waarin ze speelde, was 'Mi yu ta inosente', een paar jaar later gevolgd door: 'Julia', 'Hartelijke groeten', 'Boka San

vervolg p. 9

Door Michael Newton

Lezing over architectuur in de binnenstad in UNA

WILLEMSTAD --Het oude Willemstad in woord en beeld: Architectuur en stedebouwkundige ontwikkeling door de eeuwen heen. Onder deze titel houdt ir. Michael A. Newton op donderdagavond 16 juni een De la Try Ellislezing in de aula van de UNA.

Het oudste gedeelte van Willemstad (Punda), is tot in de zestiger jaren van de vorige eeuw een ommuurde stad geweest. De stadsmuur, die de bebouwing ten noorden van het fort Amsterdam, ten westen van de Columbusstraat en ten zuiden van de Madurostraat omsloot, is van grote invloed geweest op de stedebouwkundige ontwikkeling van Willemstad. Binnen de stadsmuur was de bebouwingsdichtheid noodgedwongen hoog. Daarbuiten, zowel op Pietermaai en Scharloo als op Otrabanda, was de oorspronkelijke bebouwing ruimer van opzet.

Reeds vanaf de 17de eeuw zijn er voor uiteenlopende doeleinden stedebouwkundige kaarten vervaardigd van de stad. Aan de hand van de bewaard gebleven kaarten is de groei van Willemstad redelijk te volgen.

De historische architectuur van de stad, is behalve door middel van het geschrevene (o.a. reisverslagen), vooral te bestuderen aan de hand van oude prenten. De verschillende stadsdelen waren namelijk reeds vroeg een inspiratiebron voor schilders en tekenaars waardoor we ons tegenwoordig nog een beeld kunnen vormen van het verleden.

In de laatste decennia van de vorige eeuw kwam daar nog een belangrijke bron bij toen de fotografie, vaak van hoog niveau, zijn intrede deed op het eiland. Vooral vader en zoon Soublette hebben rond de laatste eeuwwisseling een aanzienlijke hoeveelheid foto's gemaakt, van zowel architectonisch waardevolle stadsgezichten als van het dagelijks leven op straat.

In de lezing "Het oude Willemstad in woord en beeld", wordt aan de hand van een serie dia's van bovengenoemde kaarten, prenten en foto's een "wandeling" gemaakt door Punda en Otrabanda ,waardoor men een indruk krijgt van de ontwikkeling van Willemstad en zijn architectuur.

Ir. Michael A. Newton werd in 1955 op Curacao geboren. In 1987 studeerde hij af aan de Technische Universiteit Delft, afdeling Bouwkunde. Tijdens zijn studie in Delft was hij o.a. hoofdorganisator van de tentoonstelling 'Antilliana", over de historische architectuur van de 6 Antilliaanse eilanden. In 1984 is deze tentoonstelling ook op de Benedenwindse eilanden te zien geweest; op Curacao in Centro Pro Arte.

Vervolg eerbetoon - - -

Antonio' van Pacheco Domacasse en 'Almacita di Desolato' van regisseur Felix de Rooy.

Voor wat betreft zang, is het zo dat zij een van de eersten was die deel uitmaakte van het koor 'Crescendo'. Dat koor houdt elk jaar concerten. Ze nam ook deel aan het koor van Coromoto. Dat koor bestond in die tijd uit ongeveer veertig mensen en de dirigent was eerst Jopie Hart en later Frank Francisca. Tegenwoordig maakt de veelzijdige Rina Penso deel uit van de groep 'Vivienne Frans & Company'.

Als soliste trad actrice Rina Penso op in verschillende shows, zowel voor televisie, als in theaters en hotels. Om hulde uit te brengen aan Rina Maria Elisabeth Penso organiseert Jaycees Antillen de galashows op 2 en 3 juli aanstaande. Die sociale organisatie die uit negen afdelingen bestaat onder leiding van Athlyn Hanley had daartoe besloten, nadat onlangs werd vastgesteld een uitblinkende persoonlijkheid in de showwereld en het lokale theater te eren.

Actrice Penso werd uitgekozen,. vanwege haar grote kundigheid, toewijding en uitblinkende talenten, aldus de serviceclub Jaycees. Het eerbetoon zal plaatsvinden op de Dag van de Vlag en het Volkslied (zaterdag 2 juli) en zondag.

Jaycees Antillen heeft haar best gedaan om een groots dans, muziek en zang spektakel te presenteren met deelname van een groep bekende artiesten. Enkelen van hen zijn de zangers Alejandro Frans, Ruth Samson en Vivienne Frans, die een bolero muziek repertoire ten gehore zullen brengen.

De muzikale begeleiding zal worden verzorgd door Leo Renaud en gezelschap, Trio Los Corsarios en Trio Los Ruiz. Artistieke dann wordt gebracht door Arthur Leuden en zijn Studio di Baile Kòrsou, Juancho Smith, Sterling Isenia, Lucio "Chabe" Jonis en Anthony 'Chimi' Cornet, muzikaal begeleid door de magnifieke Edgar Palm.

Zij zullen allen salondansen presenteren, zowel lokale als van internationale aard, met speciale choreografieën. Tijdens de pauze kan een expositie worden bezichtigd van werken die door Rina Penso zijn gerealiseerd.

Die expositie zal bestaan uit recensies, krantenknipsels, foto's en videoprogramma's.

De ceremoniemeesters zijn de twee bekende theaterfiguren Edison Bonachera en Bunchi Römer die in het verleden nauw hebben samengewerkt met Rina Penso. Anderen die een bijdrage zullen leveren aan een gezellige avond voor liefhebbers van de showwereld en het theaterleven, zijn: Jenny Fraai, broer Jacques Penso van Rina Penso, Eric van Ommeren, Betty Doran, Mila Palm, Elton Lauf en Frank Davelaar. De leidster van dit Jaycees-projekt is Sandra Felicia.

DE BEURS

Zaterdag 25 juni 1988

ORANJESTAD -- De Arubaanse kunstschilder Gustave Nouel (G.N.) heeft zich sinds 1987 te Deventer, Nederland gevestigd. Inmiddels heeft hij permanent werk hangen in verschillende galerijen en exposeert hij intensief. De laatste drie jaar heeft hij te Madrid, Spanje, post-universitaire studies gerealiseerd en gewerkt. In Spanje hoort zijn werk inmiddels tot de collectie van drie verschillende musea. Nouel bereikte op 13 juni 1988 een nieuwe mijlpaal in zijn kunstenaarschap toen hij een schilderij officieel ter beschikking stelde voor de restauratie van de Grote- of Lebuinuskerk te Deventer; een van de oudste en bekendste monumenten van de provincie. Bij de overdracht waren aanwezig de functionaris werkzaam op het Arubahuis te Den Haag J. Oduber en de loco-burgemeester/hoofd Cultuur van Deventer. Deze maand heeft hij ook een kleine presentatie van zijn werk in deze kerk.
De promotie-strategie moest deze maanden nog uitgestippeld worden opdat zij zoveel mogelijk geld voor de restauratie zou opbrengen.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN Maandag 27 juni 1988

OPTREDEN JOSE FELICIANO: HOOGTEPUNT VAN FESTIVAL

ORANJESTAD - Het was Jose Feliciano, die zoals wel verwacht kon worden het Aruba Jazz and Latin Music Festival tot een hoogtepunt bracht met zijn geweldige show afgelopen vrijdagavond. Dat deze in Puerto Rico geboren artiest een zeer grote populariteit op Aruba geniet werd nogmaals bewezen met het diverse duizenden koppen tellende publiek dat de weg naar het Don Elias Mansur Ballpark vond. Vanaf het moment dat hij door een medewerker naar zijn zitplaats werd geleid, kon de indruk die hij maakte gevoeld worden. Direkt ontstond er goed contact tussen hem en het publiek. Het publiek hing als het ware "aan zijn lippen.". Uit het publiek kwam de kreet op een gegeven moment: "We love you, Jose!" hetgeen een duidelijk weergave was van het qevoel dat onder de menigte heerste.

Elk nummer dat door hem geinterpreteerd werd, kreeg meteen bijval van het publiek. Zelfs werd het verzoek gedaan om (midden in de maand juni!) Feliz Navidad te zingen. Een nummer dat jaar in jaar uit weer gespeeld wordt in de maand december.

Feliciano vertelde hoe hij oorspronkelijk jazz begon te spelen en altijd een aparte liefde voor deze muziek is blijven houden. Opvallend was dat de nummers die hij in het Spaans bracht meer bekendheid bij het publiek hadden. Nummers als Aunque no te han visto mis ojos, Seria Facil, Para Ella, Despues de ti, lokten langdurige staande ovaties uit. Dat hij een meester op gitaar is, werd ook duidelijk.

Als laatste nummer bracht hij het lied dat de grootste comeback heeft gemaakt: La Bamba. Het publiek genoot ontzettend en zong van hartelust mee. Een grote groep vooral jongeren benaderde het podium om Jose Feliciano van dichtbij te kunnen bewonderen toen hij bezig was met het laatste nummer. Het afscheid dat hij daarna nam was maar heel tijdelijk want de menigte bleef om hem roepen totdat hij terug kwam, zijn gitaar nam en nog een nummer vertolkte. Bij een volgende encore, ging hij op de bongo's spelen, daarmee bewijzend hoe begaafd hij wel is.

Het optreden van Jose Feliciano kan, zoals reeds vermeld als een hoogtepunt van het Festival beschouwd worden. En menigeen verklaarde na afloop dat het geheel bijzonder geslaagd zou zijn als Jose Feliciano elke weekeinde has kunnen optreden.

Op deze avond trad eerst een Arubaanse trio op, dat jazz muziek vertolkte gevolgd door de zangeres Bibi Provence uit Curacao met haar band. Het optreden van Bibi was ongetwijfeld suksesvol, vooral toen zij in haar laatste nummer een tumba bracht.

De belangstelling zaterdagavond was een stuk minder van de zijde van het publiek. Spyro Gyra en zijn band, Al Dimeola en Ilan Chester, de uit Venezuela afkomstige zanger, waren de artiesten voor die avond.

Het programma werd gisteravond besloten met het optreden van Henry Butler, Count Basie, Diane Schuur terwijl voor de latijnsamerikaanse noot Sergio Perez met zijn salsa band zorgde.

En hiermee kwam dan ook een einde aan het Aruba Jazz and Latin Music Festival, dat elke weekeinde van de maand juni gepresenteerd werd.

Ondanks het feit dat dit festivan financieel als een debacle beschouwd moet worden, kan worden vermeld, dat het een weg opende naar kennismaking met andere muziek, met wereldbekende artiesten. Organisatorisch gezien was het festival niet slecht alhoewel er beslist bij een volgende presentatie diverse zaken anders dienen te worden aangepakt

De belangstelling vanuit het buitenland, dus als een trekpleister voor toeristen, was zeker geen sukses. Om hierin sukses te hebben dient de promotie van het festival veel eerder te beginnen. Wel is redelijke belangstelling van de zijde van buitenlandse pers geweest. Uit Venezuela is bijvoorbeeld de belangstelling bij een ketting radiostation goed geweest. Ook diverse kranten hebben vertegenwoordigers naar Aruba gestuurd, die over het festival verslagen moesten maken. Uit Puerto Rico en ook uit Ecuador waren vertegenwoordigers van radiostations en televisie aanwezig, evenals van het tijdschrift Stepping Out van Fort lauderdale.

Bijzonder groot was de belangstelling te Curacao. Elk weekeinde weer kwamen vele muziekliefhebbers naar Aruba, terwijl Tele Curacao, Radio Hoyer en Z-86 regelmatig het festival promoten.

Het organiserend comite zal ongetwijfeld het een en ander spoedig gaan analyseren teneinde na te gaan welke stappen ondernomen moeten worden om een volgende festival nog beter en suksesvoller te maken.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN Woensdag 29 juni 1988

ORANJESTAD -- Lolita Euson werd gistermorgen gehuldigd door de Premier mr. Henny Eman en de Minister van Cultuur en opvoeding mr. Mito Croes, voor de door haar behaalde prijs van "Golden Poetry Award". Deze prijs werd haar toegekend door de Nationale Associatie van dichters van Amerika Lolita heeft reeds meerdere malen haar sporen verdiend met de door haar geschreven gedichten, waarbij zij zich vaak uit over historische gebeurtenissen. Haar gedicht werd in Amerika gekozen uit meer dan 900.000 inzendingen welke jaarlijks voor de Golden Award strijden. Lolita zal nu naar Californie reizen om de haar toegekende prijs in ontvangst te nemen. De huldiging door de Arubaanse regering vond plaats in het bijzijn van haar zoon de bekende zanger Julio Bernardo Euson en haar dochter Eileen Marsdin, die haar stimuleerde om deel te nemen aan de wedstrijd in Amerika.

MULTI-CULTUREEL FESTIVAL IN UTRECHT GEBASEERD OP INTEGRATIE-GEDACHTE

(van een medewerker)

Het waren drie spannende en vruchtbare dagen in Utrecht, toen van 3 tot en met 5 juni j.l. in de Blauwe Zaal van de Stadsschouwburg het Multi-Cultureel Festival plaatsvond, met een presentatie van dichters, schrijvers en folkloristische dansers, bijeengebracht door de dynamische Stichting Multi-Culturele Activiteiten Utrecht. Spannend, omdat het publiek een verrassend panorama werd geboden van uiteenlopende literaire voordrachten, en vruchtbaar, omdat de kunstenaars onderling goede contacten legden, én met het directe communicatie-model in de zaal voor een ongedwongen wisselwerking zorgden.

De onvermoeibare organisator van het internationale artistieke gebeuren, de al enige jaren in Nederland woonachtige en daar ook afgestudeerde drs. Julian With, heeft met zijn medewerkers een praktisch bruikbare formule gecreëerd, om zowel het allochtoon (niet in Nederland geboren) als autochtoon publiek voor dit soort manifestaties te interesseren, getuige de volle zaal op elke festivaldag. En het was daarom een natuurlijk gevolg, dat de polulaire Julian bij de afsluiting een stormachtige ovatie ten deel viel.

Withs formule is gebaseerd op de integratie-gedachte, die kort samengevat hierop neerkomt: Allochtone en autochtone kunstenaars bij elkaar brengen en presenteren aan de Nederlandse samenleving, op wat With zo treffend noemt het Multi-Etnisch Podium.

Daartoe had hij, onder andere gesteund door subsidies van de Sticusa, het ministerie van WVC, NCO en de Provincie Utrecht, een zeer gevarieerd gezelschap van kunstenaars uitgenodigd, onder wie de letterkundigen Frank Martinus Arion en Nydia Ecury uit Curaçao, Rudy Bedacht uit Bonaire, Hugo Brandt Corstius, Bert Schierbeek en Simon Vinkenoog uit Nederland, Shrinivasi, Gerrit Barron en Albert Mungroo uit Suriname, Thea Doelwijt en Hugo Pos als Surinamers die al enige tijd in Nederland wonen, en de in Engeland gevestigde Zoeloe-dansgroep Uthingo, wat regenboog betekent.

RUDY BEDACHT OPENDE

Na de openingstoespraak van Julian With voor een tot de laatste stoel bezette zaal, viel de eer te beurt aan de uit Bonaire gehaalde, in Suriname geboren dichter Rudy Bedacht, het poëtisch gedeelte van het festival te openen. Bedacht had er de voorkeur aan gegeven niet onder zijn pseudoniem Corly Verlooghen, maar onder zijn echte naam op te treden. Hij las een tiental gedichten voor uit zijn in 1979 te Paramaribo verschenen (achtste) dichtbundel "Juich maar niet te vroeg", voornamelijk filosofische verzen.

Door Bedacht de literaire opening toe te vertrouwen heeft de organisatie kennelijk een goede greep gedaan, want de 55-jarige dichter had de zaal al vanaf het eerste vers in een bezielende sfeer weten te brengen. Na één van de scherpe gedichten werd zelfs uit het publiek geroepen of Bedacht het vers nogmaals wilde voordragen, waaraan de dichter uiteraard gaarne voldeed.

Het betreffende gedicht draagt tot titel "Keuze" en werd als een van de "sterkste" verzen van Bedacht aangemerkt. De dichter heeft tijdens het festival de voorgedragen gedichten voor verschillende personen uit het publiek moeten fotocopiëren, omdat de desbetreffende bundel al sinds jaren niet meer te krijgen is. Op verzoek van velen zal Rudy Bedacht de bundel, aangevuld met nieuw werk, binnenkort laten herdrukken.

De Beurs heeft het eenmalig publicatierecht van de door Rudy Bedacht in Utrecht voorgelezen gedichten verkregen en drukt er enkele van af bij dit artikel.

Rudy Bedacht trad ook op als gitarist, door de in Nederland woonachtige Surinaamse zanger en componist Edgar Tjoe-Ny te begeleiden tijdens diens presentatie van Latijns-Amerikaanse en Surinaamse liedjes.

FRANK M. ARRION

Meer bekend als romanschrijver, o.a. van "Dubbelspel" en "Afscheid van de koningin", maar op het festival overwegend optredend als dichter. Zeer gewaardeerd werden zijn dichterlijke uitspraken over de onderdrukking van de zwarte arbeiders in Zuid-Afrika, en ook als verteller en analysator bleek Frank M. Arion nog steeds over uitmuntende gaven te beschikken.

Het Utrechts Nieuwsblad van 6 juni 1988 sprak van "de innemende Frank Martinus Arion", maar plaatste daarentegen een kritische noot bij het optreden van de op Aruba geboren Nydia Ecury, opmerkend dat zij "ongetwijfeld een groot dichteres zal zijn, maar jammer was het dat zij haar verzen merendeels in het Papiaments voordroeg". De journaliste Marielle Osté schrijft voorts over de dichteres-eigenares van de boetiek voor grote maten "Balente Bunita N.V.: "Het werd op prijs gesteld door de zwarte helft van de toeschouwers, maar waren we niet aan het integreren?"

MUZIKAAL HOOGTEPUNT

De groep "Alma Latina" zorgde voor een van de muzikale hoogtepunten van het festival. Alle drie musici van deze groep gaven stuk voor stuk blijk van meesterschap en goed op elkaar te zijn ingespeeld: Fred de Haas, gitarist en verdienstelijk zanger, Mayra de Haas, begenadigd harpiste, en Hans Elzinga, beheerser van de guitarrón.

Het verdient zeker aanbeveling dit trio een toernee te laten maken door de Nederlandse Antillen, en misschien ook Venezuela erbij te laten doen, wanneer ze eenmaal in deze buurt zijn.

BALLET UIT AFRIKA

Ook de folkloristische balletgroep UTHINGO zou het op Antilliaanse en Arubaanse podia uitstekend doen. Het zijn een vijftiental jonge mensen die in 1983 bij elkaar zijn gebracht door Elliot Ngubane, met het doel de Zoeloe dans- en muziekkultuur in Engeland te presenteren.

Coördinator Julian With heeft werkelijk een goede greep gedaan door deze wervelende, ritmische, muzikakele Afrikanen uit Engeland naar Utrecht te halen. Zij hebben ertoe bijgedragen het succes van het festival te garanderen, en wisten de tropische sfeer in de Stadsschouwburg goed op temperatuur te houden.

Verschillende toeschouwers in de zaal konden gewoonweg niet stil blijven zitten, geïnspireerd door de syncopische muziek en de spectaculaire danspassen van de mooie meisjes en de sterke, energieke mannelijke danspartners.

NOG VEEL MEER

De drie dagen van het festival zijn maar al te snel omgegaan. Uiteraard kan in dit kort bestek niet alles worden gerapporteerd wat daar in Utrecht geboden is. Het ging er voornamelijk om, de sfeer te tekenen, waaraan ook bijdragen werden geleverd door een Luis Daal, Clyde Roël L-A-Njoe, Cheryl Snijders (Sur.), Kwesi Owusu (Afr.), Adriaan van Dis (Ned.), The Jaffo Gate Quartet, de presentatrices Elaine Essed en Lydia Emanuels, en nog vele anderen.

Gedichten van Bedacht op pag. 12.

IK KOM ER MAAR NIET ACHTER

De carrousel van mijn gedachten
draait om een denkbeeldige as:
Is liefde de hoogste vorm van geduld
of een slimme manoeuvre van zelfzucht?

Een schijnbeweging
als van een roltrap
waarop telkens weer andere reizigers
meedraaien maar die toch
dezelfde roltrap blijft?

Ik kom er maar niet achter
En geen liefde heeft ooit
zichzelf volledig prijsgegeven
zodat ik niet weet of ik een podium ben
voor hun verheven woorden
of een vuilnisbak
voor hun verbruikte zieken

Toch moet er iets kostbaars zijn
in elk mensenleven
Goud noch roem
maar iets dat als een pepermunt
zou kunnen smelten op mijn tong

Ik kom er maar niet achter
en moet mij wel berusten
als de kwikbuis van de bloeddrukmeter
die nooit een slagader ziet uitmonden
in de hoofdstad van mijn gedachten.

KNIPMES

Wanneer je de wereld intrekt mijn zoon
zullen ze je leren te buigen als een knipmes
maar snijd terwijl je buigt
Ze zullen je dwingen te knielen
maar verzamel stenen terwijl je knielt

Je zult de waarheid tegenkomen
op versleten krukken
en de leugen zien voorbijrijden
in glanzende limousines
Zet dan alle verkeerslichten op rood

Je zult aalmoezen zien uitdelen
vanuit wrakke roeibootjes
en vissen met gouden schubben zien vangen
in schepen voortgedragen door computers
Trek dan de sluizen dicht
of verwissel de vlaggen.

Je zult liefde en haat elkaar zien aflossen
als schildwachten voor paleizen
Ontwapen de schildwachten
en steek de paleizen in brand.

KEUZE

Terwijl de tijd roest
als een weggeworpen klepel in het gras
en kinderen gefabriceerd worden
als breiwol voor vrouwen
die niets beters te doen hebben.

Terwijl poëzie van mij wegspringt
als een wild konijn
en ik vergeefs toegankelijk ben
als een brievenbus op straat

Terwijl ik nieuwe woorden uitvind
om de liefde te herwinnen
en kleine rebellen
grote helden willen worden.

Terwijl ik in een gezicht kijk
geheimzinnig als een vingerafdruk
en niet streef naar een zetel
in het parlement van het heldendom
plaats het leven mij
voor een onmogelijke keuze:

Om een wereld te redden
moet ik mezelf vernietigen
Om mezelf te redden
moet ik een wereld vernietigen

Zeldzaam als een vijfpotige hond
is een mens die niet geplaagd wordt
door de chantage van een keuze
Maar iedereen doet alsof
doet alsof.

DE BEURS — Vrjdag 1 juli 1988

UNIVERSITEITEN ARUBA EN ANTILLEN WERKEN SAMEN

ORANJESTAD ---- Vertegenwoordigers van de Universiteiten van de Nederlandse Antillen en de Universiteit van Aruba hebben deze week formele besprekingen gevoerd over in de toekomst te realiseren samenwerkingsvormen. De hiertoe ingestelde bipartite werkgroep bestaat van UNA-zijde uit president-curator drs. L.B. van der Veen, de rector magnificus mr. drs. A. Reinders en de decaan van de juridische faculteit mr. H.L. Peloz, terwijl vanwege de Universidad di Aruba zitting hebben de president-curator M.R. Croes R.A., dit keer vertegenwoordigd door de waarnemend president-curator mr. L. Lafleur, de toekomstige rector mr. drs. P. Pronk en de docent Sociologie drs. A. Ringeling.

Tijdens de vergadering, die zich kenmerkte door een goede en open sfeer en voor wat betreft een aantal onderwerpen een orienterend karakter droeg, werden ook reeds concrete afspraken gemaakt. Zo werd ondermeer vastgesteld dat de studieprogramma's zoveel mogelijk op elkaar zullen zijn afgestemd en dat ook regelmatig overleg zal plaats vinden met betrekking tot het opstellen van de tentamens en examens.

Voor het eerste jaar van de kandidaatsfase zullen de tentamenperiode synchronisch lopen.

Van beide instituten uit zullen de docenten gestimuleerd worden op hun vakgebied samen te werken.

Ook werd afgesproken dat beide juridische faculteiten overleg zullen plegen inzake de toelatingscriteria, waarbij getracht zal worden de regelingen zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen.

Een punt van bespreking is ook geweest het eventueel uitwisselen van medewerkers en het gemeenschappelijk aantrekken van gastdocenten.

Eveneens is aandacht besteed aan het mogelijkerwijs opzetten van een tele-educatieve netwerk tussen de instituten op Aruba en Curacao. Het bes[illegible]baar zijn van een nog vrije camera-video - verbinding biedt hiertoe perspectief.

Verwacht kan worden dat de gevoerde besprekingen het begin is van een vruchtbare samenwerking tussen de beide universiteiten.

Spoedig na de aanvang van het academisch jaar in september a.s. zal opnieuw een vergadering worden belegd, waarbij de docenten van de beide instituten de gelegenheid krijgen met elkar kennis te maken.

Tenslotte is overeengekomen dat ,naast de individuele kontakten tussen de docenten van de verschillende vakgebieden, het overleg tussen de beide universiteiten gestructureerd wordt in die zin dat hiertoe eenmaal in de drie maanden een bijeenkomst wordt gehouden.